

Obsah

Události v EU:	Brexit: Přejchodné vyjednávácí období se prodlužovat nebude	strana 2
Brusel Inside:	Probouzející se Brusel, oživování a brexit	strana 5
Drobnohled:	Sociální past českého vzdělávání	strana 6
Hlavní téma:	Next Generation EU a Víceletý finanční rámec 2021 – 2027	strana 7
EU Seriál:	Česká republika se polepšila v rychlosti čerpání dotací	strana 11

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Sledujte nás na Twitteru:

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Milí čtenáři,

máme za sebou další měsíc koronavirové pandemie a situace se v mnoha evropských zemích začíná uklidňovat a vracet do „normálu“. Otevírají se hranice a spousta obyvatel se chystá na letní prázdniny a dovolené, což mnohé turisticky oblíbené destinace s napětím vyhlíží. Restrikce a omezení pohybu totiž velmi silně dopadly na turistický ruch, který byl v některých lokalitách prakticky udržován jen místním obyvatelstvem. Ztráty po létě budou sčítat jak hotely, restaurace, ale i cestovní agentury. Jak moc velké tyto ztráty budou, ukáží následující měsíce. Velmi postižené státy koronavirem jsou (nejen počtem nakažených, ale i dopadem na cestovní ruch) jižní státy EU: Itálie, Španělsko, Řecko. Chystáte se na dovolenou do zahraničí?

Zotavení ekonomik a odvětví bude záviset i na rychlosti a hloubce jednotlivých opatření, které se chystají a implementují. Evropská komise chce poskytnout 750 miliard eur ku pomoci ekonomikám nad rámec běžného unijního rozpočtu. Tato podpora by podle návrhu měla směřovat hlavně už výše zmíněným nejvíce postiženým ekonomikám a to Itálii a Španělsku. O směru pomoci však mezi členskými státy EU nepanuje jednotná. Maďarsko i Česko toto rozhodnutí například nesou s nevolí. Více k danému tématu na straně 2.

Pandemie covid-19 ovlivnila i vyjednávání týkající se budoucích vztahů mezi EU a Británií, která v lednu opustila Evropskou unii. Tato vyjednávání započala již v březnu, ale od té doby se k žádným významným pokrokům ani jedna strana nedostala. Přejížděné období však nechtějí prodlužovat a tak se intenzita vyjednávání bude zvyšovat, protože pořád hrozí, že by se bez vzájemné dohody mohly obě ekonomiky potýkat se zhoršením ekonomik už tolik zkušených nynější pandemií.

Pokud jsem v úvodu zmínil turistický ruch jako velmi postižené odvětví, z čísel, které najdete na straně 4 našeho Měsíčníku, lze jednoduše vyčíst, že pandemie měla fatální dopad i na leteckou přepravu a to především v přepravě pasažérů. A Letiště Václava Havla patří k těm nejvíce postiženým v Evropské unii, jen v březnu klesl počet cestujících meziročně o více než 800 tisíc!

Vedle snah a jednání vedoucím ke snižování dopadů koronaviru se daří vyjednat i mezinárodní smlouvy jako je například dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem, která by měla mimo jiné pomoci odbourat prakticky všechny cla na zboží obchodované mezi oběma ekonomikami.

Co doba koronaviru bezesporu urychlila nebo spíše odhalila danou významnost je digitální svět. Komunikujeme, pracujeme, objednáme produkty přes on-line spojení a uzavření škol ještě více zvýšilo povědomí o digitální výuce, která, jak věřím, se stane nedílnou součástí moderní výuky. Vzdělávání je naprosto klíčové a Česko má v této oblasti co zlepšovat. Pomáhat nadaným ke špičkovému vzdělávání, ale také zvyšovat možnosti rodin ze slabšího sociálního prostředí ke kvalitní výuce, aby se nezvyšovaly rozdíly. Více tématu o sociální pasti českého vzdělávání v rubrice Drobnohled od Pavlína Žákové ze Zastoupení Evropské komise v ČR přináší strana 6.

Vážený čtenáři, užijte si zasloužené dny prázdnin a dovolených.

Tomáš Kozelský

@Research_sporka

Události v EU

Přechodné vyjednávací období mezi EU a Spojeným královstvím platné do konce roku se prodlužovat nebude. - EU summit k rozpočtu fondu obnovy začne 17. července. - Konvergenční zpráva 2020: ČR splňuje dvě ze čtyř kritérií pro přijetí eura. - EU-Vietnam: Dohoda o volném obchodu byla ratifikována.

BREXIT

Přechodné vyjednávací období se prodlužovat nebude

Rozhovory Evropské unie a Británie musí zrychlit, aby co nejdříve dospěly ke kompromisům umožňujícím dohodu. Shodli se na tom lídři unijních institucí s britským premiérem Borisem Johnsonem.

Předseda Evropské rady Charles Michel, šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová a předseda Evropského parlamentu David Sassoli při videokonferenci s Johnsonem rovněž potvrdili, že **přechodné vyjednávací období platné do konce roku se prodlužovat nebude.**

Británie opustila EU na konci ledna a přechodná doba měla zajistit zachování současných podmínek pro vyjednání smlouvy o budoucích vztazích. **Pokud k ní obě strany nedospějí letos, zkomplikují od ledna obchodování přes kanál La Manche cla a kvóty.**

Vyjednávání, jež začala v březnu a která zpomalila pandemii covidu-19, zatím podle zástupců obou stran nedospěla k výrazným pokrokům v žádném ze sporných témat.

Šéfové obou jednacích týmů Michel Barnier a David Frost se začátkem června shodli, že tempo rozhovorů musí zrychlit, a **navrhli až do konce července jednat každý týden.**

Mezi oběma stranami jsou zatím zásadní rozpory například v otázkách pravidel hospodářské soutěže či rybolovu. EU chce s Británií dojednat komplexní dohodu zahrnující vedle výměny obchodu či služeb například rybolovná práva.

Johnson po jednání prohlásil, že nevidí důvod, proč by při zvýšeném nasazení nemohla být dohoda hotová do konce července.

Obě strany vědí, že pokud nedospějí k dohodě, kterou by do konce roku mohly ratifikovat parlamenty, dále to zhorší situaci ekonomik potýkajících se s krizí způsobenou koronavirovými omezeními. **Horší dopad analytici očekávají pro Británii, která do EU vyváží téměř polovinu svého celkového exportu.**

Británie se ve výstupní dohodě zavázala zajistit celní kontroly zboží proudícího odjinud ze Spojeného království do Severního Irsku, i zde se však rýsují potenciální neshody s EU. Londýn totiž koncem května zveřejnil plán, podle něhož mezi Británií a irským ostrovem nebude vytvářet novou „celní infrastrukturu“, kterou Brusel pro účel kontrol předpokládal.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/unijni-lidri-a-britsky-premier-johnson-se-shodli-ze-pobrexitova-vyjednavani-musi-zrychlit/>

<https://www.gov.uk/transition>

POLITIKA

EU summit k rozpočtu fondu obnovy začne 17. července

Prezidenti a premiéři zemí Evropské unie se 17. července poprvé po pěti měsících osobně setkají v Bruselu, aby jednali o sedmiletém unijním rozpočtu a fondu obnovy ekonomik.

Vrcholná schůzka, na níž by podle Michelových představ měli lídři členských zemí sladit své velmi odlišné postoje k rozdělování peněz z plánovaného balíku, potrvá do 18. července.

Evropská komise chce ekonomikám pro zotavení z koronavirové krize nad úroveň běžného unijního rozpočtu poskytnout 750 miliard eur. Tato částka, kterou si chce EK bezprecedentně vypůjčit na finančních trzích a využít přitom nejvyššího kreditního hodnocení EU, má navýšit rozpočet na období 2021 až 2027. Samotný rozpočet má obsahovat 1,1 bilionu eur.

Návrh má podporu covidem-19 nejzasazenějších zemí Itálie a Španělska, kterým má připadnout více než třetina celkového balíku. Stojí za ním i největší unijní země Německo a Francie.

Méně srozuměna s plánem komise rozdělit 500 miliard z fondu formou grantů a čtvrt bilionu jako úvěry je skupina takzvaných šetrných států představovaná Rakouskem, Nizozemskem či skandinávskými zeměmi. Tyto státy trvají v zájmu co nejmenšího společného zadlužení na tom, aby větší část balíku tvořily půjčky, které by splácely přímo jejich příjemci.

Lídři části zemí východního křídla EU včetně Česka či Maďarska pro změnu nelibě nesou, že v zájmu pomoci dosud bohatším jižním zemím by jejich státy podle navrženého klíče měly dostat z fondu menší poměr peněz, než jim náleží z běžného unijního rozpočtu.

Dosavadní jednání komplikovala pandemie, kvůli níž debatovali politici pouze na dálku, což podle diplomatů bránilo plnohodnotnému vyjednávání. **Michel vyhláší, že by chtěl díky možnosti osobních rozhovorů přivést šéfy států a vlád ke konečné dohodě do konce července.** Podle některých unijních činitelů to ale vzhledem ke spektru rozdílných pohledů bude velmi obtížné a jednání se mohou protáhnout až do podzimu.

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/unijni-lidrise-na-summitu-k-fondu-obnovy-sejdou-osobne-jednat-zacnou-17-cervence/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2020/07/17-18/>

EKONOMIKA A EURO

Konvergenční zpráva 2020: ČR splňuje dvě ze čtyř kritérií pro přijetí eura

Česko v současnosti plní dvě ze čtyř hospodářských kritérií nezbytných pro zavedení eura. Zatímco podmínky týkající se stavu veřejných financí a úrokových sazeb splňuje, **nevychovuje z hlediska cenové stability a směnného kurzu.**

Evropská komise to uvedla ve své letošní zprávě o připravenosti zemí Evropské unie přijmout společnou evropskou měnu. **Všechna kritéria nespĺňuje ani jedna ze sedmi hodnocených zemí.**

Neplnění kurzového kritéria vyplývá podle ministerstva financí z faktu, že se Česká republika neúčastnila Mechanismu směnných kurzů II.

Euro jsou povinny zavést všechny unijní státy, výjimku si vyjednalo jen Dánsko. V současné době eurem platí téměř 340 milionů lidí v 19 členských státech unie. Každoroční zpráva Komise o připravenosti na vstup do eurozóny se tak vedle Česka týká ještě dalších šesti států bloku: Bulharska, Chorvatska, Maďarska, Polska, Rumunska a Švédska.

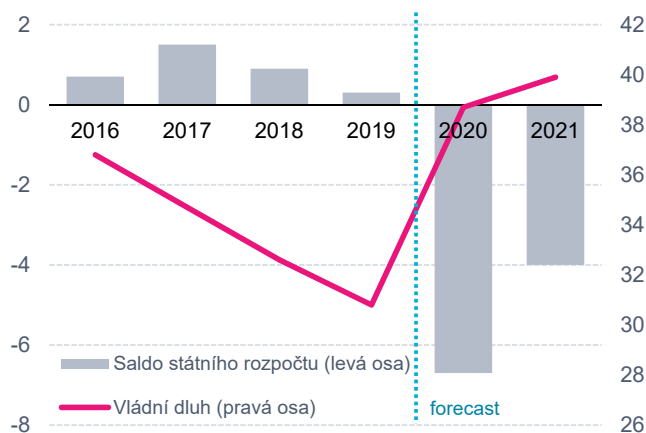
Pouze Chorvatsko a Švédsko podle Bruselu plní tři ze čtyř kritérií, s výjimkou členství v evropském mechanismu směnných kurzů, označovaném jako ERM II. Dvouletá účast v něm je předstupněm k zavedení eura.

Česká politická reprezentace se v současnosti shoduje na tom, že by země neměla v dohledné době euro zavádět, ačkoli k tomu vyzývají například podnikatelské svazy.

Z analýzy České národní banky z loňského prosince mimo jiné vyplývá, že překážkou pro brzké přijetí eura je nadále nedokončený proces dlouhodobého přibližování se úrovni České republiky k vyspělým zemím eurozóny. Naopak jedním z dlouhodobě nejvýznamnějších argumentů pro vstup ČR do eurozóny je její obchodní a vlastnická provázanost se zeměmi platícími eurem.

Evropská centrální banka ve své vlastní konvergenční zprávě uvedla, že některým státům hrozí odklon od dlouhodobých cílů. Znepokojení dala banka najevo zvláště v případě inflace, která je podle ní nepřipustně vysoká v pěti ze sedmi hodnocených zemí. Žádné hledisko pro přijetí jednotné evropské měny zatím nespĺňuje Rumunsko.

Stav veřejných financí (% HDP)

Zdroj: Evropská komise

<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/zadnazeme-eu-s-vlastni-menou-nesplnuje-vsechna-kriteria-vstupu-do-eurozony-cesko-splnuje-dve-ze-ctyri/>

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip129_en.pdf

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

EU-Vietnam: Dohoda o volném obchodu byla ratifikována

Vietnam ratifikoval smlouvu o volném obchodu s Evropskou unií. **Dohoda (EVFTA) zruší či sníží 99 procent cel na zboží obchodované mezi oběma aktéry** a poskytne Vietnamu potřebnou podporu k tomu, aby se zotavil po pandemii.

Smlouva je označována za nejobsáhlejší, jakou EU kdy uzavřela s rozvojovou zemí, a je první svého druhu uzavřenou mezi EU a některou z rozvíjejících se zemí v Asii.

V hlasování v parlamentu se pro dohodu vyslovilo 94 procent poslanců. Vietnamský parlament téměř vždy vládní návrhy ratifikuje.

EU tak má dohodu o volném obchodu s druhou zemí, která je členem Sdružení zemí jihovýchodní Asie (ASEAN). První byl Singapur.

Evropští kritici dohody upozorňovali hlavně na dodržování lidských a pracovních práv ve Vietnamu. **Součástí dohody je tak poprvé klauzule týkající se lidských a pracovních práv.**

Události v EU

Eurostat: Dopady koronavirových opatření na evropská letiště jsou značné, k těm nejvíce zasaženým patří i Letiště Václava Havla v Praze - počet cestujících v březnu meziročně klesl o více než 800 000, což je zhruba o 65 % méně. Mezi země s největším poklesem (z těch, které doposud zveřejnily údaje) patří Slovensko a Slovinsko, kde pokles činí shodně 73 %.

Světová banka odhadla, že EVFTA by mohla do roku 2030 zvýšit hrubý domácí produkt Vietnamu o 2,4 procenta a vývoz o 12 procent. Mohla by také dostat stovky tisíc lidí z chudoby.

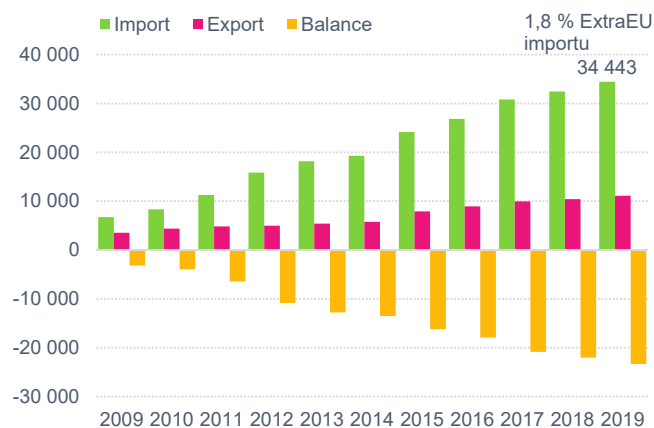
Jednání o dohodě začala v roce 2012 a podepsána byla v Hanoji loni v červnu. Evropský parlament ji ratifikoval v únoru.

Až vstoupí smlouva v platnost, EU zruší 85 procent cel na vietnamské zboží a v příštích sedmi letech začne postupně další cla snižovat. Vietnam zruší 49 procent dovozních cel na zboží z EU, na zbytek bude mít deset let.

Dohoda otevírá ve Vietnamu firmám z EU sektor služeb, včetně poštovních, bankovních a přepravních. Firmy z EU se také budou moci ucházet o veřejné zakázky. Sladí i některé normy a ochrání před imitacemi potravin a nápoje z EU, jako je například šampaňské nebo řecký sýr feta.

Vietnam je druhým největším obchodním partnerem EU v jihovýchodní Asii. Hodnota vzájemného obchodu mezi oběma zeměmi loni činila 56 miliard USD (1,3 bilionu Kč).

EU-Vietnam obchod (mil. eur)

Zdroj: Evropská komise

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/vietnam-ratifikoval-dohodu-o-volnem-obchodu-s-eu/>

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/vietnam/>

COVID19

Dopad koronaviru na evropská letiště

Dopady koronavirových opatření na evropská letiště jsou značné, k těm nejvíce zasaženým patří i Letiště Václava Havla v Praze. Ve své analýze to uvedl evropský statistický úřad Eurostat.

Letiště v Praze Ruzyni počet cestujících v březnu meziročně klesl o více než 800 000, což je zhruba o 65 procent méně.

Ve všech zemích Evropské unie, které údaje o leteckém provozu na začátku pandemie covid-19 zatím zveřejnily, počet leteckých pasažérů v březnu klesl nejméně na polovinu.

Mezi země s největším poklesem patří Slovensko a Slovinsko, kde pokles činí shodně 73 procent.

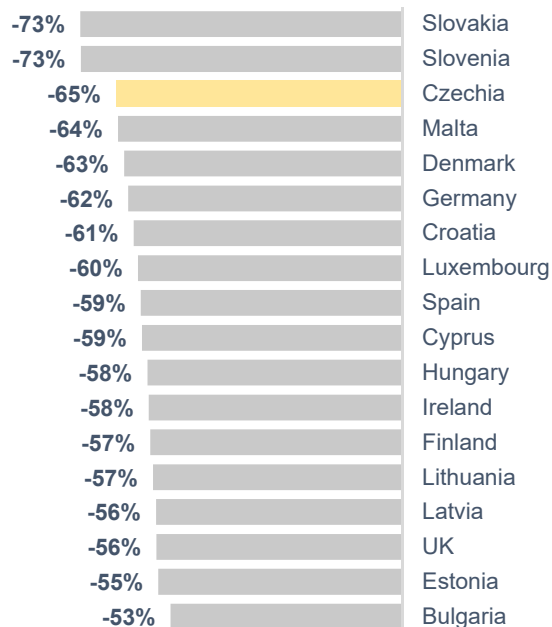
Letiště Praha vykázalo spolu s berlínskými letišti Tegel a Schönefeld a s letišti v Mnichově největší procentní pokles odbavených pasažérů.

Všechny čtyři letecké uzly jich v březnu měly o 65 procent méně. V absolutních číslech se ale počet cestujících nejvíce snížil ve Frankfurtu nad Mohanem, a to o 3,5 milionu.

S citelným poklesem počtu odbavených cestujících bojovala v březnu všechna klíčová tuzemská letiště určená pro civilní dopravu.

Relativně nejmenší úbytek odbavených cestujících zaznamenaly meziročně Karlovy Vary, a sice o 36,5 procenta. Pardubice v březnu meziročně přišly o 62,8 procenta odbavených cestujících. Letiště v Brně a Ostravě na tom byla hůře než Praha – ztratila 69,4, respektive 76,7 procenta cestujících.

Letecká přeprava pasažérů (březen 2020, y/y)

Zdroj: Eurostat

<https://euractiv.cz/section/doprava/news/eurostat-prazske-letiste-patri-v-evrope-k-nejvice-zasazenym-koronavirem/>

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200616-2?inheritRedirect=true&redirect=%2Fnews%2Fwhats-new>

Nepochybně klíčovým bruselským tématem v čase, kdy se sídlo EU jen pozvolna probouzí k životu po pandemické epizodě, je jednoznačně Plán oživení a všechny jeho početné součásti. Ve stále ještě poloprázdném a trochu ospalém Bruselu se s tím opět rozeznávají tradiční hlasy o tom, jak je pro koho jaký nástroj (ne)výhodný, jak (ne)byl ušit na míru toho či jiného, a co za to tedy ten další dostane.

PROBOUZEJÍCÍ SE BRUSEL, OŽIVOVÁNÍ A BREXIT

Tradiční politickou hokynářinu virus nikterak neutlumil, byť se zpočátku v čase zahájení represivních ochranných opatření, v čase vyhocených obav o holé zdraví a životy třeba mohlo i zdát, že bychom se mohli ze situace poučit a politickou kulturu vylepšit. Jak naivní!

V naznačeném ohledu se nestalo zhola nic, naopak se potvrdilo dlouho tušené, praxí potvrzené a pokrytectvím nezmiňované: když jde opravdu do tuhého, odsouvají se integrační ideály stranou a stará se každý sám o sebe a za sebe. Je otázka, zda je to dobře nebo špatně, a není jednoduché ji zodpovědět. Je to však fakt, který potvrzuje, že přes všechny úspěchy a přínosy je i po více než 60 letech evropská integrace stále velmi mělká a v čase krizových, ba fatálních situací občanovi zas až tolik nedává a než se vůbec rozhoupe, stojí kdesi v pozadí.

Jsme-li u pokrytectví, kterého je celý Brusel dlouhodobě až přesycen, nikoliv pandemie, nýbrž rasové tenze v zámoří odemkly i v Belgii Pandořinu skříňku, kolem které se dekády mlčky procházelo, přestože se tušilo či vědělo, že tam něco notně zapáchá. Takže probouzející se post-kovidová atmosféra se kloube s ostrým alarmem poukazujícím na ne zcela blahé belgické koloniální dědictví.

Vrátíme-li se nicméně k Plánu oživení a omezené akceschopnosti EU jako entity reagovat na projevy ohrožení, i na tuto oblast Plán pamatuje a navrhuje výrazně finančně přidat právě na oblast koordinace zdravotních a sociálních

systémů, mechanismů krizového řízení, civilní ochrany či obecně posílení soběstačnosti Unie a omezení její závislosti na druhých především v oblasti strategických a životně důležitých odvětví a aktivit. Můžeme však jen spekulovat, zda navržené finanční prostředky budou stačit k tomu, aby se tyto představy prakticky naplnily.

Jestliže jsme zcela po pravdě konstatovali, že klíčovým bruselským tématem této doby je Plán oživení, jež do sebe taktéž vcucnul i nedávno započatou diskusi o Green Dealu, tak na pomyslnou stříbrnou příčku aspiruje brexit. U nás v mezičase již trochu překonaně zapomenutý, v Bruselu především díky neutuchajícímu, skvělému Michelovi Barnierovi stále připomínaný, neb jej na tomto poli ještě hodně co řešit. Na závěr si připomeňme v souvislosti s brexitem tři Barnierovy zcela vystihující formulace, použité při nedávném osobním setkání:

- nemůžeme akceptovat, že dosažení dohody bude učiněno za jakoukoliv cenu;
- toto je případ ztráty na obou stranách (lose-lose case); snažme se, aby ztráty na obou stranách byly co nejmenší;
- nelze mít současně dvě svatby najednou.

S dodatkem, že této osobnosti by slušel post předsedy Evropské komise, a politováním, že tomu tak ve skutečnosti není.

Petr Zahradník

Zvyšující se nerovnosti ve vzdělávání jsou již několik let tématem Zprávy Evropské komise o České republice i doporučení, která Komise Česku uděluje v rámci Evropského semestru. Vlivem nucených covidových prázdnin nerovnosti ve vzdělávání pravděpodobně ještě narostou. Letos proto Komise České republice doporučila, aby se snažila zajistit rovný přístup k digitální výuce.

SOCIÁLNÍ PAST ČESKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Výsledky ve vzdělávání v Česku výrazně více než v jiných zemích závisí na tom, z jakého socio-ekonomického prostředí žáci pocházejí. Výsledky šetření studie PISA z roku 2019 například ukázaly, že 38 % českých žáků ze znevýhodněného prostředí má podprůměrné výsledky ve čtenářské gramotnosti. Mezi žáky s dobrým zázemím je to jen 8 %. Vysokou školu v ČR dokončí pouze 18 % dětí, jejichž rodiče vysokou školu nemají. Jinými slovy: to, kam to v životě co do vzdělání dotáhneme, do značné míry předurčuje vzdělání našich rodičů.

Ačkoli na tento strukturální problém českého vzdělávání již mnoho let upozorňuje Evropská komise i OECD, nerovnosti ve vzdělávání se za poslední desetiletí dramaticky prohloubily. A to jak mezi jednotlivými školami, tak mezi žáky. Dokládá to i šetření PISA, kde v roce 2009 získali žáci s příznivějším zázemím ve čtenářské gramotnosti o 85 bodů více než žáci ze znevýhodněných podmínek. O desetiletí později, v roce 2018, už tento rozdíl činil 105 bodů. To odpovídá více než 2,5 stupně klasifikační stupnice a výrazně přesahuje průměr Evropské unie (95 bodů).

Rozdíly jsou patrné také mezi regiony. Nejlépe se ve čtenářské gramotnosti umístila Praha. Na opačném konci žebříčku skončily Ústecký a Moravskoslezský kraj, tedy regiony z hlediska socio-ekonomického statusu nejslabší. Podle České školní inspekce jsou regionální rozdíly ve vzdělávání ze 63 % způsobeny právě sociálními rozdíly. Alarmující je přitom podíl mladých lidí, kteří dokončí pouze základní školu. Zatímco v Praze je jich okolo 2 % a celostátní průměr se pohybuje mezi 6–7%, v Ústeckém a Karlovarském kraji narostl jejich podíl v posledních letech na 17 %.

Je nanejvýš pravděpodobné, že koronavirová krize tuto bolest českého vzdělávání ještě více zesílí. Žáci z vyloučených lokalit či sociálně slabších rodin se distančního vzdělávání účastnili méně, ať už kvůli chybějícímu počítači nebo nízké podpoře rodičů. Možnost vrátit se do školy také zvolily děti z rodin s vyšším vzděláním či vyššími příjmy. Děti, které během povinné školní docházky dělaly ve škole minimum, tak dostaly téměř půl roku prázdnin k lepšímu. Nebo spíše k horšímu. Protože po návratu do lavic budou tito žáci zaostávat ještě více než před vypuknutím krize. A to se časem projeví na prosperitě celých regionů.

I proto Evropská komise ve své analýze z 20. května Českou republiku varuje, že se může dostat do spirály narůstajících rozdílů, kterou je nutné zastavit, a ideálně zvrátit. Pro nejbližší období, kdy je fungování škol stále omezeno, Komise České republice doporučila, aby se v maximální míře snažila zajistit rovný přístup k digitální výuce. Z dlouhodobějšího hlediska

může pomoci jedině společné koordinované úsilí vzdělávací a sociální politiky. Na poli vzdělávání je třeba zlepšit kvalitu výuky ve slabších školách a regionech, například přidělováním nejkvalifikovanějších a nejzkušenějších učitelů do nejnáročnějších škol. Na poli sociálním je třeba využít veškerých možností, jak děti ze slabších sociálních rodin motivovat ke vzdělávání. Klíčovou roli zde sehrává terénní sociální práce. Jak učitelé, tak sociální pracovníci musí být samozřejmě dostatečně platově ohodnoceni, což ještě více platí v problematických lokalitách.

K tomu všemu jsou potřeba peníze. Právě ty Evropská unie poskytuje a je v zájmu ČR je efektivně využít. Už dnes se z fondů EU dotuje práce sociálních pracovníků, podpora dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami (i při výuce online) nebo obědy zdarma pro děti ze sociálně slabších rodin – bohužel jen v některých krajích. Finanční podporu lze využít také na dojíždění středoškoláků a digitální vybavenost škol, aby mohly žákům ze slabších rodin podmínky pro distanční vzdělávání ulehčit. Samozřejmostí je podpora digitálních dovedností žáků i učitelů.

Je v zájmu ČR evropské peníze správně využít, dokud je čas. Dokud jsou k dispozici a než se nůžky v regionech ještě více rozevřou. Zároveň platí, že samotné evropské fondy sociální past českého vzdělávání neodstraní. Mohou pomoci nastartovat pozitivní změny, otestovat a nastavit nová řešení, ale dlouhodobé národní financování nahradit nemohou.

Pavína Žáková, Zastoupení Evropské komise v ČR

Next Generation EU: přechodný krizový nástroj, vytvořený k uskutečnění razantního spuštění ekonomického oživení v Evropě a zajištění podpory těm součástem unijní ekonomiky a společnosti, které jsou označeny za nejvíce potřebné. Jaké jsou hlavní součásti navrženého nástroje a v čem spočívá výhodnost Next Generation EU se dočtete na následujících stranách.

Hlavní téma

NEXT GENERATION EU A VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC 2021 – 2027

Obsahové parametry návrhu

Next Generation EU posílí Rozpočet EU o dodatečných 750 mld. EUR. Bude představovat přechodný krizový/ nouzový nástroj, vytvořený k uskutečnění razantního spuštění ekonomického oživení v Evropě a zajištění podpory těm součástem unijní ekonomiky a společnosti, které jsou označeny za nejvíce potřebné.

Podstatným referenčním bodem pro konečnou fázi vyjednávání o podobě nové fiskální architektury EU zůstává Víceletý finanční rámec EU pro období 2021 – 2027 (když jednou z dříve zvažovaných alternativ bylo též posunutí období jeho spuštění, vyplněné v mezichase režimem rozpočtového provizoria), navržený Evropskou komisí v květnu 2018, zesílený následně o návrh na zřízení JTF /Fond pro spravedlivou transformaci/ a JTM /Mechanismus pro spravedlivou transformaci/, který zcela aktuálně doplňuje právě koncept Next Generation EU.

Next Generation EU a cílené navržené posílení VFR 2021 – 2027 by mělo přinést celkovou finanční municí rozpočtových zdrojů EU ve výši 1.860 mld. EUR. Důležité je, že jádro původního návrhu Evropské komise z května 2018 zůstává v platnosti.

Současně je však nutné si připustit určitý vývoj a pokrok ve vyjednáváních a vzniklé varianty pro kompromis, které byly diskutovány mezi členskými státy.

Hlavní součásti navrženého nástroje a jejich předpokládaná implementace v čase

Balíček Next Generation EU je založen na třech pilířích:

- nástroje podpory úsilí členských států k oživení, rekonstrukci a opuštění krizového režimu v silnějším rozsahu, než kdyby tak činily pouze samy o sobě;
- opatření na podporu soukromých investic a pandemií zasažených společností;
- posílení klíčových programů k využití poučení z krize a učinění Jednotného trhu silnějším a odolnějším, a urychlení dvojí transformace ve smyslu zelené a digitální.

Pilíř I.: Podpora členských států k oživení, rekonstrukci a opuštění krizového režimu

Investice mají zásadní roli, kterou zastávají při zajišťování vyváženého a udržitelného oživení. V této souvislosti navrhuje Evropská komise využití rejstříku nástrojů na podporu investic a reforem v členských státech, zaměřených na oblasti, kde dopady krize a potřeby odolávat jí, jsou největší:

1. Nová facilitata pro oživení a odolnost (560 mld. EUR); navržena pro použití na investice a reformy pro oživení

a odolnost, včetně těch, které se vztahují k zelené a digitální transformaci, v souladu s cíli identifikovanými v Evropském semestru. Členské státy by měly předkládat Národní plány oživení a odolnosti jako součást jejich Národních programů reforem, koherentních s dlouhodobými Unie, národními energetickými a klimatickými plány členských států a s plány spravedlivé transformace relevantními pro příslušné období. Zaměření má být uskutečněno na investice a reformy generující dlouhodobý hospodářský růst a posilující odolnost ekonomik. Facilitata bude dostupná všem členským státům, ale bude specificky cílena na členské státy nejvíce zasažené a též na ty, kde potřeba posílení jejich odolnosti je největší. Bude vybavena grantovou facilitatou ve výši až 310 mld. EUR a 250 mld. EUR dostupnými v podobě půjček.

2. Iniciativa REACT-EU zajistí 55 mld. EUR dodatečného financování kohezní politiky od nynějška do roku 2022; 50 mld. EUR z Next Generation EU v letech 2021 a 2022 a 5 mld. EUR již v roce 2020 na základě přizpůsobení současného Víceletého finančního rámce. Bude zahrnovat mimořádnou flexibilitu, jež byla zavedena již dříve během letošního roku v souvislosti s prvotními opatřeními spojenými s pandemií, v podobě zjednodušených procedur, možnosti převádět zdroje mezi fondy a kategoriemi regionů a uvolnění pravidel spolufinancování, jež umožňují financovat projekty výlučně ze zdrojů Rozpočtu EU (bez potřebného národního spolufinancování). Dodatečné financování bude alokováno na základě závažnosti ekonomických a sociálních dopadů krize, včetně úrovně nezaměstnanosti mladých a relativní prosperity členských států. V rámci tohoto návrhu bude zajištěno dodatečné financování v období 2020 – 2022 pro stávající kohezní programy a pro Fond pro evropskou pomoc nejohroženějším (FEAMID). Tímto způsobem bude bez přerušení pokračovat financování pro klíčová krizová rekonstrukční opatření a podporu pro nejvíce ohrožené.

3. Vedle okamžité krizové reakce bude význam kohezní politiky zásadní též pro zajištění vyváženého oživení v dlouhodobém horizontu a vyhnout se asymetriím a divergencím růstu mezi členskými státy nebo v rámci nich. Pro unijní strategické programy je tedy podstatné zahájit nové programy kohezní politiky hned v lednu 2021.

Aby se pomohlo nejzranitelnějším – mladým lidem a dětem v chudobě – Evropská komise navrhuje změny Evropského sociálního fondu Plus. Členské státy s hladinami nezaměstnanosti mladých nad průměrem EU by měly programovat alespoň 15 % těchto fondů na podporu mladých lidí. Alespoň 5 % z těchto fondů by mělo být použito na pomoc dětem, aby se vymanily z chudoby.

4. Na podporu transformace směrem ke klimatické neutralitě navrhuje Evropská komise posílit Fond pro spravedlivou transformaci (JTF) až na 40 mld. EUR. Zvýšené financování pro Program InvestEU bude rovněž znamenat posílení druhého pilíře Mechanismu pro spravedlivou transformaci (JTM). Evropská komise současně navrhuje založit novou facilitu v podobě půjčky veřejnému sektoru, která tvoří třetí pilíř JTM. Ta bude podpořena 1,5 mld. EUR z Rozpočtu EU a půjčkou 10 mld. EUR z EIB. Tyto tři posílené pilíře JTM napomohou zmírnit socio-ekonomické dopady transformace v regionech, které jí budou nejvíce zasažené tak, aby všechny oprávněné a potřebné subjekty byly kompenzovány.

5. Evropská komise dále navrhuje zesílení rozpočtu pro Evropský zemědělský fond venkovského rozvoje (EAFRD) o 15 mld. EUR na podporu zemědělců a venkovských oblastí při provádění strukturálních změn potřebných pro stanovení linie ladící s EU Green Deal. To rovněž napomůže dosažení ambiciózních klimatických a environmentálních cílů v nové biodiverzitě a naplňování strategie „z farmy na vidličku“ (farm to fork).

Pilíř II.: Nastartování ekonomiky a pomoc soukromým investicím znovu se rozvíjet

Je zapotřebí urgentní aktivity k tomu, aby se nastartovala ekonomika a vytvořily podmínky pro udržitelné oživení tažené soukromými investicemi v klíčových sektorech a do důležitých technologií. V tomto kontextu Evropská komise navrhuje:

1. Nový Nástroj na podporu solventnosti. Ten bude používat záruku Rozpočtu EU k mobilizaci soukromých zdrojů k urgentní kapitálové podpoře životaschopných evropských společností ze všech ekonomických sektorů. Tento nástroj je navržen jako přechodný a zacílený výlučně a striktně na oslovení dopadů pandemie. Měl by napomoci vyhnout se masivnímu neplnění závazků u životaschopných firem a korporací a tvrdým ekonomickým škodám, které by toto mohlo způsobit; smyslem je též pomoci firemnímu sektoru příspěvkem pro jeho zelenou a digitální transformaci. Bude součástí Evropského fondu pro strategické investice. V rámci tohoto nástroje má Rozpočet EU zajistit v rámci stávajícího finančního rámce v roce 2020 zajistit pro jeho rychlý start 5 mld. EUR a dalších 26 mld. EUR má být generováno v rámci Next Generation EU. Rozpočet EU zajistí záruku přibližně 75 mld. EUR ve prospěch skupiny EIB, jež by se měla postarat o dynamickou redistribuci těchto prostředků konečným příjemcům. Nástroj jako celek bude cílit na investice v odhadované výši přibližně 300 mld. EUR.

2. Posílený Program InvestEU představuje unikátní způsob cíleně vytvořeného nástroje k mobilizaci investic a podpoře politik EU během období oživení v oblastech udržitelné infrastruktury, inovací a digitalizace. Evropská komise

navrhuje modernizovanou verzi tohoto programu s přibližně dvojnásobnou alokací oproti původnímu návrhu (na 15,3 mld. EUR), zaměřenou na čtyři okna tvořící obsah programu. Touto cestou jsou očekávány vyvolané investice ve výši 240 mld. EUR.

3. Vedle toho Evropská komise navrhuje v rámci Programu InvestEU vytvoření autonomní složky s názvem Strategická investiční facilitu. Jejím smyslem je zvýšení a posílení odolnosti Evropy prostřednictvím vytvoření strategické autonomie v klíčových strategických odvětvích a dodavatelských řetězcích na evropské úrovni. Souběžně je samozřejmě zamýšleno ponechání otevřenosti pro konkurenci a obchod v souladu s existujícími pravidly. Díky zajištění 15 mld. EUR z Next Generation EU by tato nová facilitu měla zajistit záruku z Rozpočtu EU ve výši 31,5 mld. EUR a generovat investice až 150 mld. EUR ve strategických sektorech a klíčových dodavatelských řetězcích, včetně těch, které jsou podstatné pro zelenou i digitální transformaci.

Pilíř III.: Poučení se z krize a oslovení evropských strategických výzev

Právě proběhnuvší krize nejen podtrhla a vyhodnotila hodnotu evropské spolupráce, ale též zřetelně demonstrovala, že EU musí urgentně vytvořit kapacitu, jejíž prostřednictvím bude reagovat na krizi a odolávat budoucím šokům. V této souvislosti Evropská komise navrhuje:

1. Nový Zdravotní program (EU4Health), kdy prostřednictvím 9,4 mld. EUR má být zajištěno, aby EU byla vybavena funkčními kritickými kapacitami, schopnými reagovat rychle na budoucí krizi v nezbytném rozsahu. Bude navržen a implementován při plném respektu k rozdělení kompetencí mezi EU a členské státy v oblasti zdraví.

2. Mechanismus civilní ochrany EU (rescEU) s rozpočtem 2 mld. EUR, aby bylo možné zvýšit a učinit flexibilnější kapacitu EU jednat společně na úrovni EU při zajišťování civilní ochrany.

3. Modernizace a změna programu Horizon Europe (navýšená alokace na 94,4 mld. EUR) ke zvýšení podpory pro evropský zdravotnický výzkum a výzkumné činnosti vztahující se ke klimatu, stejně jako pro inovativní činnosti v obou oborech.

4. Zvýšení Nástroje pro sousedství, rozvoj a mezinárodní spolupráci na 86 mld. EUR prostřednictvím nové záruky pro vnější akcí a dodatečnou 1 mld. EUR ve prospěch Evropského fondu pro udržitelný rozvoj na podporu partnerů, zejména v oblasti západního Balkánu, zemí v rámci politiky sousedství EU a zbývajících zemí Afriky, v jejich úsilí zvládat dopad pandemie a oživit jejich ekonomiky a společenské systémy.

5. Zvýšení finanční alokace u Nástroje pro humanitární pomoc ve výši 5 mld. EUR jako reflexe rostoucí humanitární potřeby v nejzranitelnějších a nejvíce ohrožených částech světa.

Krise současně jasně ilustrovala, že v některých klíčových oblastech není úroveň podpory dostatečná. Vedle posílení v rámci Next Generation EU navrhuje Evropská komise též zesílení dalších programů v rámci „standardního“ VFR, aby tyto mohly plnit v plném rozsahu svoji roli v oblasti větší odolnosti EU a naplňování jejích výzev ve světle poučení z probíhající pandemie. K těmto opatřením patří:

1. Zvýšení objemu prostředků na zajištění kybernetické bezpečnosti EU a podporu digitální transformace prostřednictvím programu Digital Europe na celkových 8,2 mld. EUR;

2. Investice do nejmodernějších typů dopravní infrastruktury k usnadnění přeshraničního spojení typu Rail Baltica prostřednictvím navýšení zdrojů Nástroje pro propojení Evropy o 1,5 mld. EUR;

3. Vytvoření podmínek pro funkční Jednotný trh a ekonomické post-krizové oživení prostřednictvím Programu pro Jednotný trh a ve prospěch programů zaměřených na daně a cla na základě zvýšení rozpočtu na 3,7 mld. EUR, 239 mil. EUR a 843 mil. EUR;

4. Investice do mladých lidí prostřednictvím dodatečných 3,4 mld. EUR ve prospěch programu Erasmus Plus a na podporu kultury a kreativních odvětví prostřednictvím programu Creative Europe na úroveň 1,5 mld. EUR;

5. Posílení odolnosti zemědělsko-potravinářského a rybářského sektoru a zajištění nezbytného prostoru pro krizový management prostřednictvím dodatečných 4 mld. EUR ve prospěch Společné zemědělské politiky a 500 mil. EUR pro Evropský námořní a rybářský fond (EMFF);

6. Posílení Azylového a migračního fondu a Integrovaného fondu pro řízení hranic na 22 mld. EUR ke zlepšení spolupráce v oblasti řízení procesů na vnější hranici a migrační a azylové politiky;

7. Zajištění silné podpory pro evropskou strategickou autonomii a bezpečnost prostřednictvím zvýšení objemu Fondu vnitřní bezpečnosti na 2,2 mld. EUR; tím se finanční báze Evropského obranného fondu zvýší na 8 mld. EUR;

8. Podpora partnerství se západním Balkánem prostřednictvím navýšení předvstupní ujednání podpory na celkových 12,9 mld. EUR.

Doporučení pro Next Generation EU

Čas v tomto případě hraje důležitou roli a schválení balíčku je rozumné podpořit bez zásadních změn. Je pojat komplexně, velkoryse, moderně a cílí na potřeby, kterým stávající EU čelí.

Výhodnost tohoto balíčku pro Českou republiku spočívá v tom, že:

1. Přestože Česká republika poměrně spolehlivě, byť nijak překotně, bohatne vůči průměru EU (za rok 2019 zřejmě 92 % průměrné unijní hodnoty HDP na obyvatele; údaj srovnatelný se Španělskem a Itálií), její čistá pozice vůči Rozpočtu EU zřejmě zůstane i nadále kladné po dobu celé třetí dekády; kohezní politika v tom hraje nejpodstatnější roli;

2. Současně balíček přináší řadu inovativních konceptů v oblasti většího využívání finančních nástrojů, integrovaného přístupu, prostředků podmíněných naplněním výkonnostních a výsledkových kritérií;

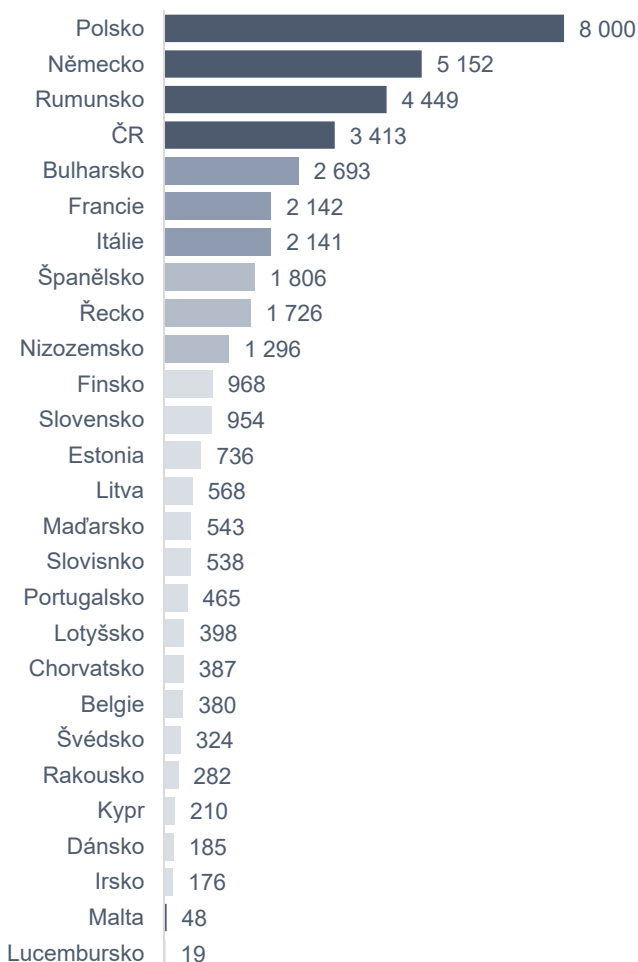
3. Samotný Next Generation EU je facilita, která může předurčit způsob využívání společných unijních zdrojů dosud v EU neobvyklým způsobem; je primárně zaměřena na překonání následků pandemie, ale z našeho pohledu otevírá velký prostor pro integraci s Národním rozvojovým fondem a implementaci projektů z Národního investičního plánu;

4. Výrazný nárůst alokace je patrný z pohledu České republiky v případě Fondu pro spravedlivou transformaci (JTF); základní výše alokace v částce téměř 90 mld. Kč, která může být dále navýšena z tradičních prostředků kohezní politiky, si zasluhuje samostatný proces programování a implementace (transformace uhelných regionů v transformaci se řídí jinými pravidly a kritérii, než tradiční hlavní proud kohezní politiky), který by se měl projevit též v existenci samostatného Operačního programu pro dotčené regiony (Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj).

Nová alokace Fondu pro spravedlivou transformaci podle členských států (mil. eur)

Zdroj: Evropská komise

5. Z pohledu České republiky je současně zásadně důležité udržení integrity Jednotného trhu EU, která je nyní ohrožena. Efekt jednotného trhu pro nás je mnohonásobně hodnotnější a významnější, než úpěnlivá snaha o získání jednoho dodatečného eura z Rozpočtu EU (vůči kterému i tak máme od momentu členství čistou bilanci již téměř 850 mld. Kč).

6. Velmi zásadní a prospěšná pro Českou republiku je finančně nejobemnější facilitata Next Generation EU – pro oživení a odolnost, kdy členské státy v podobě dotací i finančních nástrojů mohou podpořit robustní investice v souladu s národními plány oživení a odolnosti. I zde by měl být vytvořen přímý průnik s Národním investičním plánem a Národním rozvojovým fondem.

Doporučení pro Víceletý rámec 2021-2027

1. Víceletý finanční rámec vždy představuje maximálně možný objem finančních prostředků, které jsou členské státy ochotny společně sdílet (dosud jen 1 % HDP EU, s Next Generation EU přibližně 2 %), přičemž mají pocit, že se jim toto sdílení stále přímo či nepřímo vyplatí.

2. Měli bychom realisticky respektovat, že bohatneme (zhruba na úrovni Španělska, Itálie, ne moc daleko od Francie) a že i společné unijní potřeby (evropská přidaná hodnota) se mění (energetika, digitalizace, mobilita, inovace, bezpečnost, soběstačnost, dopad pandemie); měli bychom být realisté a schopni optimalizovat dosažený konsenzus.

3. Měli bychom podporovat přesun od tradičních k moderněji pojatým rozpočtovým kapitolám; samozřejmě optimalizovat naši pozici v kohezní politice (jsme na kohezní politice nejvíce závislá země z celé EU, ale v žebříčku výkonnosti a vyspělosti jsme zhruba uprostřed EU) a společné zemědělské politice, ale daleko více se zaměřit na centrálně řízené programy.

4. Současně bychom měli tradiční dotační nástroj daleko více doplnit návratnými finančními nástroji a vytvořit maximální prostor pro integrovaný přístup a integrované investice. K tomu bychom měli přidat daleko silnější důraz na vyhodnocování výkonnosti a výsledků projektů (což se v praxi děje velmi formalisticky).

5. Měli bychom si stanovit jasně daný rejstřík priorit a ty významně podporovat; opustit praxi, aby se podporovalo všechno, ale jenom trochu. V případě nejštedřeji podporované priority (dopravní infrastruktura od počátku členství získala a využila přes třetinu prostředků kohezní politiky, ale výsledek není moc patrný).

6. Podpořené projekty by primárně měly být spouštěčem aktivit, které posilují nabídkovou stranu ekonomiky a zvyšují a rozšiřují dlouhodobý ekonomický potenciál (a nikoliv pouze krátkodobým poptávkovým stimulem, který jednorázově zvýší HDP, ale dalších hmatatelných stop již nezanechá).

7. Ve vyjednávání bychom měli být empatičtí a nikoliv neústupně požadovat něco, co je pro ostatní nepřijatelné.

Petr Zahradník

České republice se podařilo zrychlit čerpání financí z fondů EU a ve srovnání všech zemí evropské osmadvacítky se posunula na 13. místo. Oproti prosinci 2019 se tak Česká republika posunula o čtyři pozice vpřed. Českým příjemcům bylo do konce května 2020 proplaceno 50 % celkové alokace určené pro období 2014-2020.

EU Seriál

ČESKÁ REPUBLIKA SE POLEPŠILA V RYCHLOSTI ČERPÁNÍ DOTACÍ

Žebříček v rychlosti čerpání dotací EU bere v potaz reálně proplácené prostředky z fondů EU Evropskou komisí. Českým příjemcům bylo do konce května 2020 proplaceno téměř 318 miliard korun, což představuje 50 % alokace pro období 2014-2020.

Ke konci května 2020 bylo u Evropské komise zažádáno o proplacení téměř 272 miliard korun, což je 43 % celkové alokace.

Statistika čerpání fondů EU 2014-2020 (mld. Kč)

Zdroj: MMR; stav k 31.5.2020

O největší část prostředků z daného programu požádal Program rozvoje venkova – o 70,6 % své alokace (téměř 42 miliard korun). O nejvíce prostředků k proplacení Evropskou komisí požádaly Operační program Doprava a Integrovaný regionální operační program – oba o více, než 51 miliard korun (což představuje 43,3 %, respektive 42,5 % prostředků u těchto programů).

V současném programovém období má Česká republika z fondů EU k dispozici 635,7 miliard korun. Nejvyšší objem finančních prostředků mají Integrovaný regionální operační program (126,7 miliard korun) a Operační program Doprava (121,5 miliard korun).

Čerpání v jednotlivých operačních programech

Ke konci května 2020 bylo vyhlášeno kumulativně za všechny programy celkem 1 064 výzev s alokací 797,2 mld. Kč (příspěvek EU), což představuje 125,4 % celkové alokace období 2014-2020.

Ze všech programů doposud vyhlásil nejvyšší objem výzev (v absolutních hodnotách) OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, dále OP Doprava a Integrovaný regionální OP.

Nejvyšší podíl výzev vůči celkové alokaci programu vyhlásily do konce května 2020 řídicí orgány OP Rybářství, dále OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a OP Praha – pól růstu ČR.

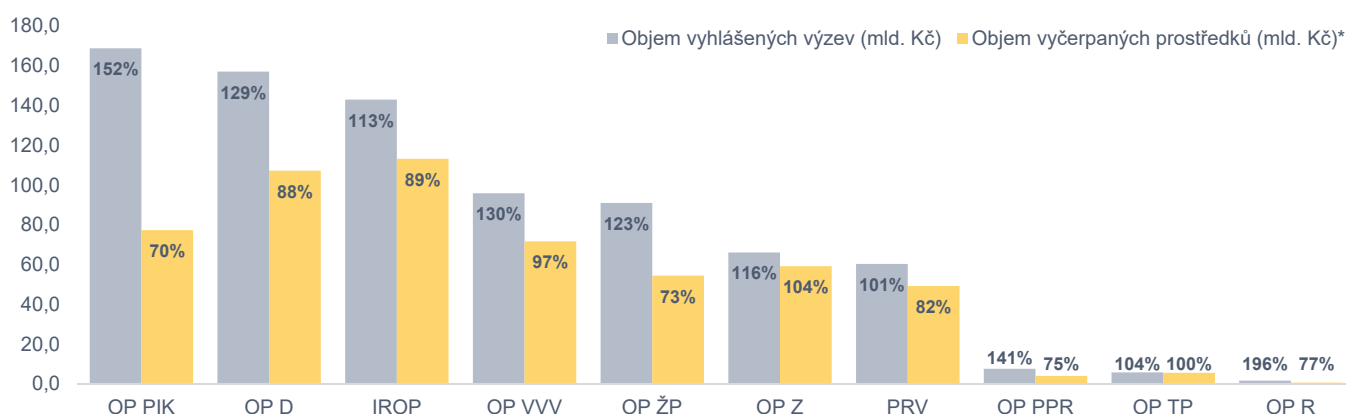
V rámci vyhlášených výzev byly do konce května 2020 vydány právní akty o poskytnutí podpory v celkové výši 542,6 mld. Kč (85,4 % celkové alokace programového období).

Nejvyšší podíl vyčerpaných prostředků (ve vydaných právních aktech) vzhledem k celkové alokaci programu vykazuje OP Zaměstnanost, dále pak OP Technická pomoc a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Limit čerpání pro rok 2020 (plnění pravidla n+3) byl ke konci května 2020 již splněn všemi programy s výjimkou OP PIK a OP PPR.

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj

Stav čerpání operačních programů v období 2014–2020 (v mld. Kč a v % celkové alokace daného programu)

Zdroj: MMR; stav k 31.5.2020; *Finanční prostředky v právních aktech o poskytnutí / převodu podpory

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie, které zahrnují statistická data ekonomické výkonnosti, fiskální stability, cenové hladiny k průměru EU a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou Evropskou unii. Zdrojem dat je Eurostat a Evropská komise.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Růst HDP				HDP v PPS per capita k ø EU28				Cenová hladina k ø EU27			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018
Belgie	1,5	2,0	1,5	1,4	119,2	118,2	117,8	117,1	113,4	114,3	114,8	114,7
Německo	2,2	2,5	1,5	0,6	123,0	122,2	121,5	120,1	107,1	106,5	106,8	106,8
Estonsko	2,6	5,7	4,8	3,8	76,8	79,2	82,4	83,7	78,8	81,1	83,0	85,1
Irsko	3,7	8,1	8,2	5,7	175,4	182,4	190,1	196,0	129,4	131,2	132,7	133,7
Řecko	-0,2	1,5	1,9	2,2	67,7	67,1	67,7	68,4	87,7	87,7	86,5	86,6
Španělsko	3,0	2,9	2,4	2,0	90,8	91,4	90,9	90,8	95,4	95,0	95,7	96,6
Francie	1,1	2,3	1,7	1,2	104,5	103,6	103,3	103,1	112,5	113,2	113,6	114,1
Itálie	1,3	1,7	0,8	0,2	97,3	96,8	95,7	94,6	104,4	103,8	103,5	102,7
Kypr	6,7	4,4	4,1	3,2	85,4	86,6	88,1	88,9	89,6	90,3	89,9	90,1
Lotyšsko	1,8	3,8	4,6	2,1	64,3	66,1	69,3	70,7	74,5	75,3	76,5	78,6
Litva	2,6	4,2	3,6	3,9	75,3	78,2	80,8	83,4	65,1	66,4	68,0	69,5
Lucembursko	4,6	1,8	3,1	2,7	267,6	259,4	258,8	256,6	127,9	129,0	129,5	131,1
Malta	5,8	6,7	7,0	4,5	95,2	97,4	97,7	98,8	84,6	84,9	85,2	87,3
Nizozemsko	2,2	2,9	2,6	1,7	127,5	128,0	128,9	128,6	115,9	115,0	115,5	116,5
Rakousko	2,1	2,5	2,4	1,6	128,6	126,7	127,0	126,7	110,5	111,8	112,0	113,0
Portugalsko	2,0	3,5	2,4	1,6	77,1	77,0	76,4	77,0	87,4	89,2	89,1	87,9
Slovinsko	3,1	4,8	4,1	2,5	82,4	84,9	86,9	87,4	86,9	86,5	87,2	88,1
Slovensko	2,1	3,0	4,0	2,3	76,5	75,7	77,2	78,1	78,0	78,9	79,7	81,1
Finsko	2,6	3,1	1,7	1,6	109,3	109,8	110,8	110,7	126,1	126,2	126,0	126,7
Bulharsko	3,8	3,5	3,1	3,7	48,9	49,8	51,1	52,6	49,7	51,3	52,0	52,8
Česko	2,5	4,4	2,8	2,5	87,5	89,3	90,9	91,7	68,3	70,6	73,4	74,6
Dánsko	3,2	2,0	2,4	2,1	125,9	127,6	126,2	126,5	146,2	143,3	141,6	141,3
Chorvatsko	3,5	3,1	2,7	3,0	60,7	61,3	62,7	64,0	68,6	69,5	70,2	71,2
Maďarsko	2,2	4,3	5,1	4,9	67,5	68,5	71,1	73,6	62,4	65,0	64,5	65,3
Polsko	3,1	4,9	5,1	4,0	68,1	69,5	70,9	72,8	55,9	58,8	59,6	60,0
Rumunsko	4,8	7,1	4,4	3,9	59,3	62,5	64,5	66,7	53,8	53,9	54,1	54,9
Švédsko	2,4	2,4	2,2	1,2	122,7	121,8	121,8	120,5	130,7	128,9	123,6	120,6
EU	2,1	2,7	2,1	1,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
UK	1,9	1,9	1,3	1,3	108,0	106,6	105,3	104,7	127,8	119,9	120,1	121,2

v %	Saldo veř.rozpočtů k HDP				Veřejný dluh k HDP				Energetická závislost			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018
Belgie	-1,7	-0,7	-0,7	-2,4	104,9	101,8	100,0	99,5	83,8	75,4	74,8	82,7
Německo	1,2	1,9	1,2	1,2	69,2	65,3	61,9	59,2	62,1	63,8	64,0	63,6
Estonsko	-0,2	-0,6	-0,8	-0,5	10,2	9,3	8,4	8,7	9,8	8,0	4,1	0,7
Irsko	0,2	0,1	-0,3	-0,7	73,9	67,8	63,6	59,0	88,7	68,9	67,0	67,4
Řecko	1,3	1,0	0,7	0,5	178,5	176,2	181,2	175,2	70,9	72,7	71,1	70,5
Španělsko	-2,3	-2,5	-3,0	-4,3	99,2	98,6	97,6	96,7	72,9	71,4	73,8	73,3
Francie	-3,1	-2,5	-2,8	-3,5	98,0	98,4	98,4	98,9	45,9	47,3	48,6	46,6
Itálie	-2,2	-2,2	-2,4	-2,4	134,8	134,1	134,8	136,2	77,0	77,7	77,0	76,3
Kypr	3,7	-4,4	1,7	0,1	103,4	93,9	100,6	93,8	97,3	95,8	95,9	92,5
Lotyšsko	-0,6	-0,7	-0,5	0,1	40,2	38,6	36,4	36,0	51,2	47,2	44,1	44,3
Litva	0,0	0,6	0,5	0,2	39,9	39,3	34,1	36,3	78,4	77,6	75,1	77,2
Lucembursko	2,3	2,7	1,4	1,8	20,1	22,3	21,0	19,6	95,9	96,1	95,6	95,1
Malta	1,2	1,9	3,4	0,9	55,5	50,3	45,8	43,3	97,3	101,1	103,3	96,7
Nizozemsko	1,5	1,5	1,3	0,0	61,9	56,9	52,4	48,9	48,5	46,0	52,0	59,8
Rakousko	0,4	0,2	-0,7	-1,5	82,9	78,3	74,0	69,9	60,4	62,0	63,9	64,3
Portugalsko	-0,1	-0,4	-3,0	-1,9	131,5	126,0	122,2	119,5	76,3	72,2	77,9	75,6
Slovinsko	0,5	0,8	0,0	-1,9	78,7	74,1	70,4	66,7	49,7	49,3	51,0	51,3
Slovensko	-0,9	-1,1	-1,0	-2,5	52,0	51,3	49,4	48,1	60,1	60,6	64,8	63,7
Finsko	-1,1	-0,8	-0,7	-1,7	62,6	60,9	59,0	59,2	48,2	46,1	44,2	45,2
Bulharsko	1,1	1,8	1,1	0,1	29,3	25,3	22,3	21,1	36,5	38,6	39,5	36,5
Česko	0,2	1,1	1,6	0,7	36,8	34,7	32,6	31,5	31,9	32,6	37,2	36,8
Dánsko	2,2	0,8	1,7	0,2	37,2	35,5	34,2	33,0	13,0	14,2	12,2	23,5
Chorvatsko	0,1	0,3	0,8	-1,1	81,0	78,0	74,8	71,2	48,8	48,4	53,1	52,7
Maďarsko	-1,8	-2,3	-2,4	-1,8	75,5	72,9	70,2	68,2	53,9	55,8	62,5	58,1
Polsko	-1,0	-0,2	-1,5	-2,4	54,2	50,6	48,9	47,4	29,9	30,8	38,3	44,8
Rumunsko	-3,6	-3,0	-2,6	-2,6	37,3	35,1	35,0	35,5	16,4	21,6	23,1	24,1
Švédsko	0,3	0,8	1,4	1,0	42,3	40,7	38,8	34,6	29,8	33,3	26,8	29,0
EU28	-1,0	-0,7	-1,0	-1,7	85,3	83,6	81,9	80,6	53,9	53,8	55,1	55,7
UK	-2,2	-2,3	-2,4	-3,4	86,8	86,2	85,9	85,2	37,5	35,7	35,6	35,5

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.pixabay.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

